

NACIONALNI
PROGRAM
PREVENCIJE RAKA
VRATA MATERNICE

Svrha i cilj provedbe prve faze Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka vrata maternice je poboljšati rezultate oportunističkog probira koji se u Hrvatskoj provodi već više od 50 godina i uključiti što veći broj žena u preventivne preglede, smanjiti pojavnosti novih slučajeva, smanjiti smrtnosti od raka vrata maternice, kao i poboljšati kvalitetu života te očuvati zdravlje žena.

Prva faza nacionalnog programa provoditi će se na području Virovitičko-podravске županije tijekom 2023. i 2024. godine i pomoći će pri poboljšanju provedbe programa na nacionalnoj razini.

Ovaj letak pruža informacije koje pomažu u donošenju pravilne odluke za Vaše zdravlje.

Što je rak vrata maternice?

Rak vrata maternice zloćudna je bolest koja se razvija u dijelu maternice (vrat maternice ili cerviks) koji se otvara u rodnicu. Nastaje kada se pojave nepopravljive promjene na stanicama koje oblažu vrat maternice te one počnu nekontrolirano rasti. Glavni uzročnik je dugotrajna infekcija humanim papilomavirusom (HPV). Po pojavnosti, u Hrvatskoj je rak vrata maternice drugi najčešći rak u žena u dobi od 40 do 49 godina, a treći u dobi od 30 do 49 godina. U posljednjih pet godina u Hrvatskoj godišnje prosječno od raka vrata maternice oboli oko 300 žena, a umre njih više od 100.

Što je HPV?

Infekcija HPV-om najproširenija je virusna spolno prenosiva infekcija te čak do 80 % spolno aktivnih osoba tijekom života bude zaraženo HPV-om. U većini slučajeva neće se razviti nikakvi simptomi, a infekciju će eliminirati naš imunološki sustav. No, dugotrajna infekcija HPV-om visokog rizika glavni je uzročnik nastanka premalignih stanja i raka vrata maternice.

Probirna testiranja

Probir (testiranjem na rak bez simptoma) se neke vrste raka, kao što je rak vrata maternice, mogu otkriti i liječiti u ranoj fazi, prije pojave simptoma, čak i u stadijima koji prethode raku. Kvalitetni programi probira učinkovito smanjuju pojavnost i smrtnost od raka vrata maternice te smanjuju smrtnost za 80%.

TEST PROBIRA

U programu probira koristit će se dva modela testiranja: papa-test ili kombinacija papa-testa i testa na HPV, ovisno o dobi žene.

Testiranja na rak vrata maternice je korisno za sve žene jer:

- rano će se otkriti i uspješno liječiti promijenjene stanice na vratu maternice koje mogu prouzročiti rak
- ako se ne otkrije prisutnost HPV-a to daje informaciju koja upućuje na nizak rizik za razvoj raka vrata maternice

Što je papa-test?

Papa-test je jednostavna i neinvazivna medicinska pretraga kojom se uzima mala količina površinskih stanica rodnice, vrata maternice i kanala vrata maternice. Postupak uzimanja brisa ne traje dugo. Papa-test ponajprije služi za otkrivanje promjena na stanicama vrata maternice u ranom stadiju kada se promjene lako odstranjuju, tako da se ne razviju u rak.

Koje je značenje rezultata papa-testa?

Normalan nalaz papa-testa pokazuje da nisu pronađene promijenjene stanice. Abnormalan nalaz upućuje na to da su pronađene promijenjene stanice. Većina žena čiji je nalaz papa-testa abnormalan neće trebati liječenje, no manji broj njih imat će veće abnormalnosti stanica koje će zahtijevati liječenje.

Ovisno o rezultatima testa ginekolog ženu upućuje na daljnju obradu koja može uključivati ponavljanje papa-testa i/ili testiranje na HPV i kolposkopiju (pretraga vrata maternice pod povećanjem, koja može uključivati i analizu komadića tkiva).

Što je testiranje na HPV?

Testiranje na HPV sastoji se od analize obriska vrata maternice molekularnom pretragom kojom se utvrđuje prisutnost HPV-a. Postupak uzimanja uzorka za testiranje na HPV isti je kao i za papa-test.

Koje je značenje rezultata testiranja na HPV?

Pozitivan rezultat testa znači da imate infekciju nekim od visokorizičnih tipova HPV-a.

No, važno je znati da pozitivan rezultat testiranja na HPV ne znači nužno da imate rak ili da ćete ga dobiti, već da ste izloženi povećanom riziku od razvoja premlignih stanja i raka vrata maternice.

S obzirom na to da se očekuje kako će infekcija HPV-om u velikom broju slučajeva spontano nestati u roku od jedne do dvije godine, testiranje na HPV se preporučuje tek nakon 30. godine života.

Rak vrata
maternice jedan je od
najpreventabilnijih vrsta
raka.

RECI RAKU PA-PA!

Nekim odlukama mijenjamo život i zato već danas zakaži svoj termin kod ginekologa.

- Ako nemate izabranog ginekologa, i osigurani ste pri Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (HZZO) imate pravo izabrati ginekologa na razini primarne zdravstvene zaštite (opredijeliti se u ginekološki tim HZZO-a).
- Informacije s popisom ginekologa po županijama možete pronaći na web stranicama:
www.necurak.hzjz.hr
www.hzzo.hr

Znate li da se gotovo svaki slučaj raka maternice može spriječiti? Redovito se kontrolirajte i recite raku PA - PA!

Dodatne informacije dostupne na:

 www.hzjz.hr

 <https://necurak.hzjz.hr/>

 Nacionalni programi ranog otkrivanja raka (FB)

  Mobilne aplikacije:

 Spolno zdravlje

U slučaju dodatnih pitanja obratite se svom izabranom ginekologu ili na

 RVMSavjet@hzjz.hr

Izračunaj procjenu svog rizika od raka vrata maternice pomoću online kalkulatora (interaktivnog upitnika)

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO

Ministarstvo
zdravstva